

Література

1. Ukraine Report 2023. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2023_en
2. Ukraine Report 2024. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2024_en
3. Charter of fundamental rights Of the European Union. 2010. URL: https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf
4. Тимошук В.П. Потенційний вплив Закону України «Про адміністративну процедуру» на податкову сферу. *Вороновські читання (Адміністративні та податкові процедури: чи є підстави конфлікту) : збірник статей, доповідей та тез учасників міжнар. наук.-практ. конф, м. Чернівці, 4–5 жовтня 2024 р. / Редкол.: М. Кучерявенко, П. Дуравкін. Харків. 2024. С. 189-197.*

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-497-2-12>

НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Тихонова Дар'я Сергіївна

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри конституційного, адміністративного,

екологічного та трудового права,

Полтавський юридичний інститут

*Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Полтава, Україна*

Відповідно до Основного Закону України, головною соціальною цінністю визнані людина, її життя, права і свободи, а надання якісних та сучасних послуг громадянам – це завдання публічного управління.

Згідно з пунктом 1 статті 1 Закону України «Про адміністративні послуги» зазначено, адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або здійснення обов'язків такої особи відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги» [1]. Світова та європейська практики свідчать, що інститут надання адміністративних послуг є чітко налагодженим механізмом, який віддзеркалює демократизм системи державного устрою і спрямований на підвищення

якості життя населення, раціональне та ефективне вирішення проблем громадян [2, с. 280].

Аналізуючи європейський досвід у наданні адміністративних послуг різних держав, можна сказати, що вони є гарним прикладом в моделях управління, орієнтованих на доступність та прозорість для громадян. До ключових принципів, які ми маємо покращити та запровадити в нашій державі, можна віднести: 1) Електронне урядування. Багато європейських країн активно впроваджують електронні послуги, що дозволяють громадянам отримувати адміністративні послуги через інтернет портали. Україна також розвиває свій цифровий застосунок та портал Дія (Держава і я), тому запозичення європейського досвіду не стане на заваді для вдосконалення електронних послуг віділому; 2) Принцип «Єдиного вікна» – в європейських країнах поширено впровадження механізми, коли громадяни можуть звертатися в одне місце для отримання всіх або більшості адміністративних послуг. Це спрощує процедуру оформлення адміністративної послуги та зменшує час на отримання його результату. В Україні в рамках реформи активно розбудовується мережа Центрив надання адміністративних послуг (ЦНАП), де можна отримати широкий спектр адміністративних послуг; 3) Прозорість та доступність інформації – в Європі високі вимоги щодо прозорості в наданні адміністративних послуг, тому запроваджують антикорупційні програми, державні органи мають звітувати та бути доступними для громадян, надавати доступну інформацію, щодо затребуваних послуг, умов їх надання та строків виконання. Україна також має цю прозору систему в наданні адміністративних послуг, але треба більше запозичувати досвід і практику, щодо прозорості та більшої доступності для громадян; 4) Модель партисипативного управління – ця модель полягає в активному залученні громадян до формування політики, ось наприклад, в питаннях бюджету, коли громадяни визначають, як витратити державні кошти; 5) Модернізація адміністративних послуг – у країнах Європи постійно працюють над вдосконаленням адміністративних послуг через використання сучасних технологій, таких як штучний інтелект та блокчейн, що дозволяють автоматизувати обробку заявок та аналіз даних. Україні можна запозичити такий досвід, бо це значно полегшить та автоматизує роботу державних органів; 6) Залучення громадян та обробка зворотнього зв'язку – в сучасному світі на сьогодні дуже важливою складовою є залучення громадян до процесу прийняття рішень та отримання зворотного зв'язку щодо якості надання адміністративних послуг. В Європі створені платформи для оцінки якості наданих послуг, що дозволяє державним органам своєчасно реагувати на пропозиції та зауваження.

Зарубіжний досвід в наданні адміністративних послуг демонструє важливість інтеграції технологій, підвищення прозорості та залучення громадян. Загалом, європейський досвід зосереджений на покращенні зручності для громадян, інтеграції цифрових технологій, зменшення бюрократії, боротьба з корупцією та підвищенні якості надання послуг. Україна може запозичити перелічений досвід для покращення якості державного управління, адаптуючи успішні моделі до національних умов та потреб.

Література:

1. Закон України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (дата звернення: 05.04.2025);
2. Чечель А.О., Омелянович Р.А. «Державне управління у сфері надання адміністративних послуг: європейський досвід», Право та державне управління 2021р., Том 1, с. 279-284 URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2021/43.pdf (дата звернення: 05.04.2025)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-497-2-13>

СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРЕДМЕТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ТРАНСФОРМАЦІЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ

Чалабієва Маріям Рзаївна

*кандидат юридичних наук, науковий співробітник сектору
муніципального права та місцевого самоврядування,
Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого
самоврядування Національної академії правових наук України
м. Харків, Україна*

Упродовж останніх десятиліть в адміністративно-правовій науці простежується посилення інтересу до аналізу соціальної функції держави як ключового складника публічного управління. Особливої актуальності це питання набуло в умовах воєнного стану та посткризової реальності, яка вимагає від державних інституцій максимальної адаптивності, відкритості та інноваційності у способах реалізації владних повноважень. Соціальні послуги, як форма адресної підтримки осіб у складних життєвих обставинах, стали об'єктом